

Handläggare
Sandra Odenberg
Telefon: 0850814644

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2021-08-26

Remiss av Motion om integrationsplikt för nyanlända

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2021/328

Förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och översänder den till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Peter Wallmark från Sverigedemokraterna har lämnat en motion till Kommunfullmäktige om integrationsplikt för nyanlända. I motionen ger Sverigedemokraterna ett förslag om att nyanlända från första dagen i kommunen ska acceptera en plan för att uppnå anställningsbarhet. Varje individ ska göra ett kunskapsprov som säkerställer förståelsen för att svensk lag står över andra lagsystem och religioner. Detta kallas för integrationsplikt. Enligt förslaget ska också Socialförvaltningen ta fram ett förslag på hur integrationsplikt för nyanlända kan fungera.

Förvaltningen tycker att det är viktigt att nyanlända ges stöd för att kunna lära sig det svenska språket, bli självförsörjande och känna tillhörighet till det svenska samhället. Förvaltningen anser att det redan idag finns insatser och ges stöd för att tillgodose dessa behov.

Bakgrund

Peter Wallmark från Sverigedemokraterna har lämnat en motion till kommunfullmäktige om integrationsplikt för nyanlända. Kommunstyrelsen har skickat motionen som en remiss till stadsledningskontoret, arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs-, Skärholmen- samt Östermalms stadsdelsnämnder.

Kommunen har ett ansvar och skyldighet att göra en plan för samhällsorientering och erbjuda kursen till nyanlända inom etablering i samhället.

I Stockholms län samordnas samhällsorienteringen för samtliga kommuner i länet av Centrum för Samhällsorientering. Det är Arbetsförmedlingen som ansvarar för individens planering och anmäler deltagare till kursen i samhällsorientering. Intentionen är att nyanlända ska läsa samhällsorientering så tidigt i etableringen som möjligt. Många gånger läser individen Svenska för invandrare, SFI, på förmiddagen och samhällsorientering på eftermiddagen, det vill säga parallellt.

I kursen får den nyanlända information om hur det svenska samhället fungerar. Kursen omfattar 100 timmar och bygger på dialog och reflektion. Samhällsorienteringen ges på en rad olika språk med syfte att den nyanlända ska ha största möjlighet att förstå och ta till sig kunskaperna. Syftet med kursen är att deltagaren ska få en övergripande förståelse för samhället och verktyg att på egen hand ta reda på information. Kursen är inte uppbyggd på ett sätt att deltagaren ska kunna komma ihåg innehållet fullt ut.

Centrum för Samhällsorientering har börjat göra utvärderingar med stöd av ett frågeformulär för att kunna identifiera om det är något särskilt område som deltagare i kurser har svårare att redogöra för. Utvärderingen ska ligga till grund för hur kursen ska utformas och om det är någon del som behöver mer fokus.

I Förordning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare (2010:1138 7§) framgår att samhällsorienteringen i möjligaste mån ska bedrivas på modersmål eller annat språk som deltagaren behärskar väl. Tolk ska användas vid behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Social omsorg vuxen.

Ärendet

I motionen beskriver Peter Wallmark att SFI-undervisning utan krav på att lära sig det svenska språket samt tillgång till tolk utan tidsbegränsning är orsaker till att integrationen inte fungerar idag. Detta beskrivs bidra till problem med utanförskap och arbetslöshet hos nyanlända och personer som tidigare har invandrat.

över andra lagsystem och religioner. Detta kallas för integrationsplikt. Förslaget är att integrationsplikten ska gälla alla vuxna, även föräldralediga och pensionärer.

I motionen föreslår motionären att Socialförvaltningen tar fram ett förslag på hur integrationsplikt för nyanlända kan utformas för att individen så snabbt som möjligt ska behärska det svenska språket, bli självförsörjande samt känna tillhörighet till samhället.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen arbetar för att alla personer som är aktuella för försörjningsstöd ska få stöd i processen till självförsörjning. Förvaltningen har uppmärksammat att det ibland finns behov hos nyanlända av ett mer omfattande praktiskt stöd i hur samhället fungerar. Det stöd som idag erbjuds nyanlända innefattar punktinsatser som ger stöd för att lösa särskilda frågor, till exempel att följa med till en myndighet. Då behovet kan vara större än det stöd som erbjuds blir det ibland ett hinder i processen mot självförsörjning.

Medborgarkontoret i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning erbjuder information och vägledning i kontakten med myndigheter. Medborgarkontoret använder inte tolk. Syftet är att stödet ska vara en hjälp till självhjälp som uppmuntrar till att lära det svenska språket.

I mars 2021 fattades ett beslut om språkplikt (2020/21:SOU21). Lagändringen innebär att en individ vid behov ska delta i SFI för att stå till arbetsmarknadens förfogande. Detta innebär tydligare krav på att delta i utbildning i svenska för att ha rätt till försörjningsstöd. Denna lagändring började att gälla den 1 april 2021. Förvaltningen inväntar rättspraxis för att beviljat bistånd ska vara rättssäkert.

Det faktum att Centrum för Samhällsorientering utför kurser för 27 kommuner i Stockholms län innebär att Stockholms stad inte har möjlighet att som ensam kommun besluta om förändringar i utformningen. Ett sådant krav på kunskapsprov behöver ske i samråd med övriga kommuner i länet och även prövas om det finns juridiskt stöd för ett sådant prov.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning
Social omsorg vuxen

Slakthusplan 8 A
Box 81
121 22 Johanneshov
Växel 08-508 14 000
Fax
eav@stockholm.se
stockholm.se

Eftersom att det framgår i förordningen att samhällsorientering ska erbjudas på det språk som deltagaren kan tillgodogöra sig och vid behov av tolk, finns det inte juridiskt stöd att göra på något annat sätt.

Förvaltningen tycker att det är viktigt att nyanlända ges stöd för att kunna lära sig det svenska språket, bli självförsörjande och känna tillhörighet till det svenska samhället. Förvaltningen anser att det redan idag finns insatser och ges stöd för att tillgodose dessa behov.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Veronica Starck
Avdelningschef

Bilaga

1. Motion av Peter Wallmark (SD) om integrationsplikt för nyanlända.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2021-08-17
Veronica Starck, Avdelningschef	2021-08-16